

NESLUŽBENI PRIJEPIS IZVORNOG TEKSTA

Zakon o provedbi Uredbe Vijeća (EU) 2022/1854 o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena energije

Objavljen 30. lipnja 2023.

Objavljen u: NN 71/2023

Ovo je neslužbeni pročišćeni tekst, izrađen strojno iz akata objavljenih u Narodnim novinama.
Mjerodavne su objave u Narodnim novinama. Objavljen je pod licencom CC BY 4.0.

Izvezen sa slovozakona.hr/zakon/zakon-o-provedbi-uredbe-vijeca-eu-2022-1854-o-hitnoj-intervenciji-za-rjesavanje-pitanja-visokih-cijena-energije/

ZAKON
O PROVEDBI UREDBE VIJEĆA (EU) 2022/1854 O HITNOJ
INTERVENCIJI ZA RJEŠAVANJE PITANJA VISOKIH CIJENA
ENERGIJE

Članak 1.

Ovim Zakonom osigurava se provedba Uredbe Vijeća (EU) 2022/1854 od 6. listopada 2022. o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena energije (SL L 261I, 7. 10. 2022.) (u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća), u dijelu koji se odnosi na mjere za primjenu gornje granice tržišnih prihoda i raspodjele viška prihoda od zagušenja krajnjim kupcima električne energije.

Članak 2.

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu imaju značenje utvrđeno Uredbom Vijeća, zakonima kojima se uređuje energetska sektor, regulacija energetskih djelatnosti i tržište električne energije te područje obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije, kao i propisima donesenim na temelju tih zakona.

Članak 3.

(1) Tržišni prihodi proizvođača ostvareni proizvodnjom električne energije u razdoblju od 1. prosinca 2022. do 30. lipnja 2023. iz sljedećih izvora: energije vjetra, solarne toplinske energije, solarne fotonaponske energije, geotermalne energije, hidroenergije bez akumulacije, krutih goriva iz biomase ili plinovitih goriva iz biomase, osim biometana, otpada, nuklearne energije, lignita, naftnih derivata i treseta, ograničavaju se na gornju granicu cijene od 180 eura po MWh proizvedene električne energije, kao i tržišni prihodi posrednika, koji sudjeluju na veleprodajnim tržištima električne energije u ime proizvođača, neovisno o tržišnom razdoblju u kojem se transakcija odvija i o tome trguje li se električnom energijom bilateralno ili na centraliziranom tržištu.

(2) Obračunom viška tržišnih prihoda obuhvaćena su obračunska mjerna mjesta (u daljnjem tekstu: OMM) obveznika plaćanja viška tržišnih prihoda koja predaju električnu energiju u mrežu proizvedenu iz izvora navedenih u stavku 1. ovoga članka.

(3) Obveznici plaćanja viška tržišnih prihoda (u daljnjem tekstu: obveznici) su:

- subjekti koji proizvode električnu energiju iz izvora iz stavka 1. ovoga članka i koji imaju zbroj priključnih snaga svih OMM-ova koji su kategorizirani kao proizvođač u smjeru predaje u mrežu veći od 100 kW
- fizičke ili pravne osobe koje ostvaruju tržišne prihode prodajom/preprodajom električne energije iz izvora navedenih u stavku 1. ovoga članka
- kupci s vlastitom proizvodnjom za dio energije koji je razlika između preuzete i predane energije u mrežu na razini kalendarskog mjeseca na OMM-ovima sa zbrojem priključnih snaga u smjeru predaje električne energije u mrežu većom od 500 kW.

(4) Obveznici plaćanja viška tržišnih prihoda nisu:

- energetski subjekt i s njim povezana društva, kojem su prihodi ograničeni u skladu s uredbom kojom se regulira otklanjanje poremećaja na domaćem tržištu energije, s obzirom na to da ne može podnijeti zahtjev za

naknadu razlike za umanjeње računa, u smislu odredbi uredbe kojom se regulira otklanjanje poremećaja na domaćem tržištu energije u skladu s člankom 7. stavkom 2. Uredbe Vijeća

– proizvođač koji proizvodi električnu energiju na OMM-u kojom je prihod po MWh električne energije predane u mrežu određen sustavom poticanja i koji ima važeći ugovor o otkupu električne energije sklopljen s operatorom tržišta energije u skladu s člankom 7. stavkom 2. Uredbe Vijeća.

Članak 4.

(1) Ovim Zakonom obuhvaća se veleprodajno tržište električne energije sukladno zakonu kojim se uređuje tržište električne energije.

(2) Operator tržišta električne energije i subjekt za burzovno tržište električne energije dužni su za vrijeme trajanja mjera iz Uredbe Vijeća dostaviti Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji (u daljnjem tekstu: Agencija) sve podatke i pojedinačne transakcije.

(3) Obveznici koji imaju sklopljene ugovore o prodaji električne energije, za vrijeme trajanja mjera iz Uredbe Vijeća, dužni su dostaviti podatke Agenciji.

(4) Višak tržišnih prihoda, sukladno odredbama ovoga Zakona, ostvaruju obveznici koji na temelju sklopljenih ugovora o prodaji električne energije na veleprodajnom tržištu električne energije stječu tržišni prihod prodajom iznad gornje granice cijene iz članka 3. ovoga Zakona odnosno članka 5. ovoga Zakona u razdoblju iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona na razini kalendarskog mjeseca, a koji se uplaćuje u Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona za razdoblje iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Višak tržišnih prihoda iz stavka 4. ovoga članka smatra se prihodom Republike Hrvatske, a kojim upravlja i raspolaze Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, isključivo za namjenu ugradnje fotonaponskih elektrana za kućanstva u obiteljskim i višestambenim zgradama do 50 % zaokružene financijske konstrukcije.

(6) Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dužan je obavijestiti Ministarstvo financija, Poreznu upravu ako obveznik ne izvrši svoju obvezu sukladno stavku 4. ovoga članka.

(7) Ostvareni višak tržišnih prihoda izražen u eur/MWh iz stavka 4. ovoga članka utvrđuje se na temelju svih kupoprodajnih transakcija obveznika, neovisno o vrsti ugovora, vremenskom okviru trgovanja, trguje li se na burzi ili putem bilateralnih ugovora, uključujući kupoprodajne transakcije (fizičke i financijske) putem terminskog tržišta.

(8) Ostvareni višak tržišnih prihoda iz stavka 4. ovoga članka ne uključuje prihode ostvarene na tržištu uravnoteženja i prihode od naknade za redispečiranje.

(9) Prihodi od zagašenja koji proizlaze iz dodjele prekozonskog kapaciteta ne koriste se za financiranje mjera potpore krajnjim kupcima električne energije.

(10) Dodatnom uputom iz članka 8. ovoga Zakona utvrdit će se podaci iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

(11) Na postupke naplate obveze iz stavka 4. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (»Narodne novine«, br. 107/03. i 144/12.).

Članak 5.

(1) Obveznik iz članka 3. stavka 3. podstavaka 1. i 3. ovoga Zakona čija cijena proizvodnje električne energije prelazi iznos od 180 eura po MWh može Agenciji podnijeti zahtjev, s pripadajućim dokazima, za ograničenje na gornju granicu cijene koja je viša od 180 eura po MWh proizvedene električne energije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Agencija po zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka donosi odluku o iznimci od ograničenja viška tržišnih prihoda u kojem se utvrđuje nova najviša cijena jednaka cijeni proizvedene električne energije po MWh, na temelju koje obveznik iz stavka 1. ovoga članka mora utvrditi višak tržišnih prihoda.

(3) Za potrebe donošenja odluke iz stavka 2. ovoga članka Agencija će zatražiti podatke o visini cijene proizvodnje električne energije od operatora tržišta električne energije.

(4) Obveznici mogu podnijeti zahtjev iz stavka 1. ovoga članka za razdoblje od 1. prosinca 2022. do 30. lipnja 2023.

(5) Protiv odluke iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 6.

(1) Obveznik je dužan za razdoblje iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona dostaviti Agenciji sve podatke, ugovore i ostalu dokumentaciju potrebnu za primjenu članka 4. ovoga Zakona, na razini kalendarskog mjeseca, uključujući i podatke o izvršenim uplatama s osnove viška tržišnih prihoda Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

(2) Operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava dužni su za razdoblje iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona dostaviti Agenciji podatke o ostvarenoj proizvodnji električne energije iz proizvodnih postrojenja za obveznike na razini kalendarskog mjeseca.

(3) Operator tržišta električne energije dužan je za razdoblje iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona dostaviti Agenciji podatke iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona na razini kalendarskog mjeseca.

(4) Društvo Hrvatska burza električne energije d. o. o. dužno je za razdoblje iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona dostaviti Agenciji podatke iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona na razini kalendarskog mjeseca.

(5) Agencija je dužna za razdoblje iz članka 3. stavka 1. ovoga Zakona, do 30. studenoga 2023. dostaviti konačni izvještaj Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost za obračun viška tržišnih prihoda iz članka 4. stavka 4. ovoga Zakona za obveznike.

(6) Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dužan je do kraja svakog mjeseca obavijestiti Agenciju o svim pristiglim uplatama obveznika.

Članak 7.

(1) Višak tržišnih prihoda određuje se za sve OMM-ove iz članka 3. stavka 2. ovoga Zakona na razini kalendarskog mjeseca.

(2) Izračun iz stavka 1. ovoga članka Agencija radi na temelju podataka dostavljenih od strane obveznika.

Članak 8.

Dodatne upute o provedbi ovoga Zakona donosi Agencija, a objavljuju se na mrežnim stranicama Agencije.

Članak 9.

(1) Ispunjavanje obveza plaćanja ostvarenog viška tržišnih prihoda sukladno člancima 6. do 11. Uredbe Vijeća prati i nadzire Agencija.

(2) Ako se utvrdi da su povrijeđene odredbe ovoga Zakona ili Uredbe Vijeća te ako se utvrde odstupanja ili nepravilnosti koje su prouzrokovale neispunjavanje obveza plaćanja ostvarenog viška tržišnih prihoda sukladno člancima 6. do 11. Uredbe Vijeća odnosno sukladno odredbama ovoga Zakona, Agencija može poduzeti jednu ili više od sljedećih mjera:

- dostaviti subjektu obavijest da je obveznik
- naložiti obvezniku dostavu podataka
- naložiti obvezniku korekciju utvrđenih nepravilnosti
- nadležnom sudu podnijeti optužni prijedlog sukladno prekršajnom propisu
- poduzeti i druge mjere i izvršiti druge radnje koje je ovlaštena poduzeti i izvršiti na temelju ovoga Zakona i propisa kojim se uređuje energija i regulacija energetske djelatnosti.

Članak 10.

O poduzetim mjerama određenim odredbama ovoga Zakona ministarstvo nadležno za energetiku obavijestit će nadležna tijela Europske unije u skladu s člankom 19. Uredbe Vijeća.

Članak 11.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 2654,45 do 66.361,40 eura kaznit će se pravna osoba odnosno pravna osoba obveznik ako:

- ne dostave Agenciji sve podatke i pojedinačne transakcije iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona kojim obveznici ostvaruju tržišni prihod iznad gornje granice iz članka 3. ovoga Zakona
- ne dostave podatke Agenciji o sklopljenim ugovorima o prodaji električne energije iz članka 4. stavka 3. ovoga Zakona, kojima su ugovoreni iznosi viši od gornje granice cijene iz članka 3. ovoga Zakona i u roku određenom člankom 6. stavkom 1. ovoga Zakona
- višak tržišnih prihoda sukladno odredbama ovoga Zakona ne uplate u Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u roku iz članka 4. stavka 4. ovoga Zakona

- u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ne dostave sve podatke, ugovore i ostalu dokumentaciju potrebnu za primjenu članka 4. ovoga Zakona, uključujući i podatke o izvršenim uplatama s osnove viška tržišnih prihoda Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, sukladno članku 6. stavku 1. ovoga Zakona
- u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ne dostave Agenciji podatke o ostvarenoj proizvodnji električne energije iz proizvodnih postrojenja za obveznike iz članka 4. stavka 4. ovoga Zakona, sukladno članku 6. stavku 2. ovoga Zakona
- u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ne dostave Agenciji podatke iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona, sukladno članku 6. stavku 3. ovoga Zakona
- u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ne dostave Agenciji podatke iz članka 4. stavka 2. ovoga Zakona, sukladno članku 6. stavku 4. ovoga Zakona
- do kraja mjeseca ne obavijeste Agenciju o svim pristiglim uplatama obveznika iz članka 4. stavka 4. ovoga Zakona, sukladno članku 6. stavku 6. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 39,81 do 6636,14 eura kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi odnosno obvezniku.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 132,72 do 6636,14 eura kaznit će se za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka fizička osoba odnosno fizička osoba obveznik.

Članak 12.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o Zakonu o hitnoj intervenciji za rješavanje pitanja visokih cijena električne energije (»Narodne novine«, br. 156/22.).

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu prvoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.